

ДОСТУП ЖІНОК ДО ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Семке Н.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Демократичне суспільство повинно надавати жінкам і чоловікам рівні можливості брати участь в усіх сферах життя, у тому числі, і в доступі до владних повноважень. На національному рівні гендерна рівність гарантована, передусім, Конституцією України, Кодексом законів про працю України, а також окремим Законом України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» (2005), Державною програмою забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2016 року та іншими законодавчими актами. Але не дивлячись на законодавче регулювання, доступ жінок до «великої» політики залишається незадовільним.

Жінки, в середньому, по світу посідають лише 22,6% місць у національних Парламентах. Україна наразі посідає аж 107 місце у рейтингу із лише 12% жінок у Верховній Раді. Серед півсотні депутаток 15 обрались від Блоку Петра Порошенка, 12 – від Народного фронту, 12 – від Самопоміч (наразі одна з них – Оксана Сироїд, заступниця Голови ВРУ, – вже позафракційна), 5 – від Батьківщини, по 3 – від Радикальної партії Ляшка та Опозиційного блоку. Якщо аналізувати кількість жінок у відсотковому відношенні по фракціям, то лідерами є Самопоміч – 34% жінок від складу фракції, в фракції Народного фронту жінок – 15% від складу фракції. У керівному складі фракцій представлені дві жінки, а саме: Юлія Тимошенко – голова фракції ВО Батьківщина та Вікторія Сюмар – заступниця голови фракції Народного фронту. У восьми комітетах з 21 (в тому числі з питань бюджету, запобігання і протидії корупції, фінансової політики і банківської діяльності) жінок взагалі немає. Найбільше депутаток в гуманітарних комітетах.

Проаналізувавши діяльність депутатів жіночої і чоловічої статі станом на 17 січня 2015 року, громадська мережа ОПОРА дійшла висновку, що депутатки в два рази частіше долучались до законотворчої діяльності, аніж чоловіки. Так, в середньому одна жінка була авторкою чи співавторкою законопроектів у 15 випадках, в той час, як чоловік – в 7. Так само більше у жінок і виступів (3,24 в середньому на одну депутатку проти 2,51 виступи у депутата-чоловіка).

У результаті Гендерного моніторингу парламентських виборів 2014 року виявлено, що жінок серед кандидатів на одномандатних виборчих округах стало більше (у порівнянні із 2012 роком), але у списках партій їх присутність залишається низькою.

Загалом можна виділити два основні сценарії успіху втілення цінності гендерної рівності: так звану «дію знизу» (наявність консолідованого жіночого руху, здатного ефективно лобіювати залучення жінок) та «дію згори» (підтримувальну державну політику і позитивне ставлення партій до гендерної рівності).